

Rozšiřující studium učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Rozšiřující studium učitelství pro 1. stupeň ZŠ (dále jen R1ST) je akreditováno MŠMT pod č. j.: MSMT-562/2019-2-171 v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 písm. a) na základě vyhlášky č. 317/2005 Sb., (dle § 6 odst. 1 písm. a), o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů, jako studium ke splnění kvalifikačních předpokladů.

Program Rozšiřující studium Učitelství pro 1. stupeň základní školy probíhá na FP TUL již od roku 2013. **V roce 2019 byla programu udělena nová akreditace. Aby program odpovídal současným trendům ve vzdělávání na 1. stupni ZŠ, s přihlédnutím k současné revizi RVP ZV a také na základě zpětných vazeb od studentů byl program obsahově upraven tak, aby byl kladen větší důraz na praktickou stránku oboru a didaktiky předmětů.**

Podmínky přijetí a upřesnění cílové skupiny

Studium je určeno pro pedagogické pracovníky, kteří již získali odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním v oblasti pedagogických věd podle § 7 a § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 563/2004 Sb.

- v akreditovaném magisterském studijním programu studijního oboru pedagogika, případně v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů mateřské školy, vychovatelství nebo pedagogiku volného času;
- v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů druhého stupně základní školy nebo na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů druhého stupně základní školy a všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy
- v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřeném na speciální pedagogiku, studijního oboru speciální pedagogika
(dle Zákona 563/2004 Sb, o pedagogických pracovnících, § 7, ze dne 24. září 2004)

Předpokládaný počet účastníků je 20 osob.

Poznámka: V případě nižšího počtu zájemců než minimální počet si fakulta vyhrazuje právo studijní program neotevřít a nabídne přihlášeným přesun do nejbližšího nového termínu zahájení studia.

Forma studia

Studium R1ST je třísemestrové s možností bezplatného prodloužení o 1 rok studia a je organizováno kombinovanou formou. Součástí studia je využití e-learningové podpory a samostudia pomocí speciálních studijních materiálů na portálu Elearning FP TUL.

Hodinová dotace je 260 vyučovacích hodin prezenční i distanční výuky, včetně 15 hodin pedagogické praxe.

Průběžná kontrola studia je prováděna formou zápočtů a zkoušek zaznamenávaných do systému IS STAG. Studium je zakončeno obhajobou závěrečné práce a závěrečnou zkouškou před komisí. Úspěšnost hodnotí vyučující, lektori a odborní garanti. Průběh výuky je kontrolován odborným garantem a pedagogickým manažerem studia. Pedagogický manažer provádí hodnocení kurzu prostřednictvím dotazníku v závěru každého semestru i na závěr celého studia. Po úspěšném absolvování rozšiřujícího studia Učitelství pro 1. stupeň ZŠ obdrží účastníci univerzitní certifikát.

Organizace studia

Garantujícím pracovištěm je Katedra primárního vzdělávání FP TUL.

Odborným garantem je *PhDr. Jana Johnová, Ph.D.*, e-mail: jana.johnova@tul.cz, tel.: 485 354 112.

Odborným a pedagogickým manažerem je *PhDr. Věra Vykoukalová, Ph.D.*, tel.: 485 354 108, e-mail: vera.vykoukalova@tul.cz.

Výuka je organizována prezenční a distanční (e-learningovou) formou. Na příslušných webových stránkách (systém elearning FP TUL) jsou k dispozici studijní materiály potřebné ke studiu. Konzultace a semináře probíhají v učebnách Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci. Semináře se konají v odborných učebnách FP (zejména v budově P, popř. G), ve speciální počítačové učebně FP a prostorách KTV. Pro výuku je k dispozici dataprojektor, notebook a interaktivní tabule. Všechny počítače jsou vybaveny potřebným programovým vybavením. Studenti a lektori mohou využívat informační zdroje FP TUL, včetně katedrové knihovny a univerzitní knihovny.

Cena kurzu

Cena kurzu je 22 000,- Kč za celé studium. Částku je možné rozdělit na tři splátky, které musí být uhrazeny k určenému datu před zahájením příslušného semestru. Studium lze hradit z prostředků určených na DVPP.

Tematické celky a předměty programu

Předmět	Rozsah
Český jazyk a literatura (49 hodin)	
Souhrn jazykovědných disciplín I, II	8
Didaktika českého jazyka	10
Literatura pro děti	8
Didaktika slohu a literatury	10
Prvopočáteční čtení a psaní	10
Rétorika	3
Cizí jazyk (18 hodin)	
Cizí jazyk pro mladší školní věk	10
Didaktika cizího jazyka	8
Matematika a její aplikace (26 hodin)	
Souhrn matematických disciplín I, II	10
Didaktika matematiky	16
Informační a komunikační technologie (8 hodin)	
Informační a komunikační technologie	8
Člověk a jeho svět (45 hodin)	
Didaktika prvouky	5
Vlastivěda s didaktikou	20
Přírodověda s didaktikou	20
Tělesná výchova (18 hodin)	
Pohybová výchova a gymnastika pro mladší školní věk	3
Pohybové a sportovní hry pro mladší školní věk	3
Atletika pro mladší školní věk	3
Plavání pro mladší školní věk	3
Didaktika tělesné výchovy pro mladší školní věk	4
Výchova ke zdraví	2
Hudební výchova (16 hodin)	
Vokální činnosti	4

Hra na nástroj	4
Hudební výchova s didaktikou a vedení sboru	8
Výtvarná výchova (16 hodin)	
Praktická výtvarná činnost	6
Výtvarná výchova s didaktikou	10
Dramatická výchova (5 hodin)	
Dramatická výchova s didaktikou	5
Člověk a svět práce (8 hodin)	
Pracovní výchova s didaktikou	8
Psychologicko-psychologický modul (36 hodin)	
Vývojová psychologie	6
Psychodidaktika	6
Teorie výchovy	4
Dítě a školní docházka	6
Klima třídy	6
Problematika společného vzdělávání	8
Praxe (15 hodin)	
Reflektovaná praxe	15
Závěrečná zkouška	individ.
Závěrečná práce	individ.
Celkem	260

Obsah programu, přehled témat výuky, anotace, dílčí hodinové dotace

Obsahem programu budou následující oblasti a témata:

Jazyk a jazyková komunikace

Český jazyk a literatura (49 vyučovacích hodin)

Učitel 1. stupně by měl znát český jazyk v širokém rozsahu, včetně důkladné znalosti počátečního čtení a psaní a literatury pro děti a mládež. Důkladná znalost základních jazykových disciplín i vědomosti a dovednosti didaktické jsou předpokladem pro to, aby učitel dovedl vést žáky k ovládnutí jazykových prostředků, k jejich výběru a hodnocení, k osvojení techniky čtení a psaní, aby dovedl žáky vést ve slohovém vyučování, dovedl je naučit vnímat, prožívat, interpretovat a hodnotit literární díla.

Jednotlivé disciplíny oboru český jazyk a literatura upevňují základní teoretické poznatky, zvláště z pravopisu lexikálního a morfologického, seznamují také s problematikou morfologie, syntaxe a stylistiky se zřetelem na didaktické aspekty a potřeby k vyučování na 1. stupni základní školy.

Souhrn jazykovědných disciplín I, II (8 h)

V první části předmět podává základní informace z kmenových jazykovědných disciplín o hláskách (fonetika, fonologie), o pojmenováních a slovech (lexikologie, slovtvorba, morfologie) se zřetelem k učivu 1. stupně ZŠ.

Ve druhé části předmět podává základní informace z kmenových jazykovědných disciplín o větě (syntax) a textu (stylistika, praktická stylistika) a dále zahrnuje problematiku čtenářské gramotnosti se zřetelem k učivu 1. stupně ZŠ.

Didaktika českého jazyka (10 h)

Předmět shrnuje problematiku didaktiky českého jazyka ve výuce žáků 1. stupně ZŠ. Didaktika ČJ transformuje obsah učiva jednotlivých ročníků 1. stupně ZŠ v metodické postupy, metody, algoritmy.

Obsahem jsou metody práce učitele se žitelem na jazykovou výchovu v 1.–5. ročníku ZŠ, organizace jazykového vyučování. Součástí je seznámení s učebnicemi a výukovými materiály a ukázky praktických činností.

Literatura pro děti (8 h)

Předmět se výběrově věnuje klasickým i nejnovějším dílům světové a české dětské literatury, včetně prezentací o životě vybraných autorů, dobových souvislostech vzniku díla. Zvláštní důraz je kladen na rozbor ukázkových textů vhodných pro 1. stupeň ZŠ.

Didaktika slohu a literatury (10 h)

Předmět shrnuje problematiku didaktiky slohu a literární výchovy ve výuce žáků 1. stupně ZŠ. Studenti se seznamují se současným pojetím výuky komunikační, slohové a literární složky předmětu český jazyk a s metodami, které vedou žáky k postihování uměleckých záměrů autora a formulování vlastních názorů o přečteném literárním textu tak, aby dospěli k poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich životní postoje.

Prvopočáteční čtení a psaní (10 h)

Předmět přibližuje studentům metodologii výuky čtení a psaní v počátečních ročnících ZŠ se zaměřením na pedagogické aspekty výuky prvopočátečního čtení a psaní. Studenti se seznámí s novými trendy ve výuce psaní a spektrem nabízených metod výuky čtení. Součástí výuky je praktické osvojení vzorového písma, ukázka učebních materiálů a pomůcek pro výuku elementární gramotnosti.

Rétorika (3 h)

Funkce dechového, hlasového a artikulačního ústrojí, pozorování, akusticko-fonační návyky (pozitiva, negativa), dynamika, řečová intonace, frázování, tempo, mimika a gestikulace. Součástí je hygiena hlasu, poruchy, jejich náprava a prevence. Ke každé stati se váží praktická cvičení pro správné technické zacházení s hlasem a schopnost verbálního projevu i v indispozicích (únava, nemoc...). Součástí je též konzultování individuálních hlasových problémů v oblasti poruch hlasu.

Cizí jazyk¹ (18 vyučovacích hodin)

Cizí jazyk pro mladší školní věk (10 h)

Vstupním předpokladem předmětu je jazyková kompetence studenta na úrovni B1 SERR². V průběhu přímé výuky bude student seznámen s tématy vhodnými k výuce na 1. stupni ZŠ se zaměřením na rozšíření slovní zásoby korespondující s těmito tématy. V jazykové rovině je důraz kladen především na ústní projev studenta s ohledem na fonetickou správnost ve vyjadřování, která hraje při zprostředkování jazyka žákům na 1. stupni klíčovou roli. Součástí jazykové přípravy jsou kromě znalostí jazykovědných disciplín i základy literatury pro děti a mládež.

Didaktika cizího jazyka ZŠ (8 h)

Didaktika cizího jazyka pro 1. stupeň ZŠ rozšiřuje profesní didaktické kompetence učitele s ohledem na výuku cizího jazyka pro děti mladšího školního věku. Předmět je zaměřen na charakteristiky žáka mladšího školního věku a s nimi související priority ve výuce cizího jazyka, organizaci práce ve třídě, instrukce v cizím jazyce a rozvoj audioorálních dovedností. Pozornost je také věnována zásadám rozvoje a konsolidace dovedností (poslech, mluvení, čtení, psaní) a systémů

¹ K názvu předmětu cizí jazyk bylo přistoupeno z důvodu záměru nabídnout studentům možnost absolvovat kromě anglického jazyka i jiný jazyk, např. v případě, že student vyučuje na škole s rozšířenou výukou cizího jazyka. Předpokládáme však, že převážná většina studentů bude volit anglický jazyk, který bude nabízen primárně.

² V úvodu studia absolvuje student vstupní test. Na základě jeho výsledků bude studentům případně doporučeno individuální vzdělávání za účelem dosažení vstupního předpokladu B1.

(gramatika, výslovnost, slovní zásoba) vzhledem k potřebám žáků této věkové skupiny. Studenti si osvojí alternativní formy výuky a způsoby přípravy učebních materiálů a strategie výuky cizího jazyka. Náplní předmětu je též práce s chybou, způsoby hodnocení žáků.

Matematika a její aplikace (26 vyučovacích hodin)

Modul se zaměří na matematické pojmy, které obsahuje kurikulum matematiky pro primární vzdělávání. Bude probírán matematický základ pojmů a možnosti didaktického zpracování u dětí tohoto věku.

Souhrn matematických disciplín I, II (10 h)

Souhrn matematických disciplín bude zaměřen na témata:

Pojem přirozeného čísla – budování pojmu, metodické prostředky numerace (porovnávání čísel, rovnost, nerovnost, zaokrouhlování), nácvik spojů početních operací s přirozenými čísly, číselné soustavy – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě, rozšíření oboru přirozených čísel, vlastnosti operací v množině přirozených čísel (3h). Prealgebraické myšlení – rovnice a nerovnice, metody řešení na základní škole, algoritmizace postupů, ekvivalentní úpravy (2h). Rozvoj finanční gramotnosti – práce s daty, jednoduché grafy, základní pojmy ze statistiky (1h). Rozvoj logického myšlení – typy úloh, metody řešení (2). Základní pojmy z geometrie roviny a prostoru, rozvoj představivosti, základy míry, metodické postupy. Shodnost a její využití. (2h).

Didaktika matematiky (16 h)

V oblasti matematické didaktiky budou studenti informováni o různých metodických přístupech (např. výuka na budování obecných schémat, Hejného matematika aj.) se zaměřením na úlohy rozvíjející logické, funkční a kombinatorické myšlení, řešení slovních úloh, řešení problémů, úlohy s otevřeným koncem, hry, zajímavou matematiku a matematické soutěže. Témata se dotknou také hodnocení a klasifikace na 1. stupni včetně přístupu k talentovaným žákům.

Informační a komunikační technologie (8 vyučovacích hodin)

Informační a komunikační technologie (8 h)

Kurz je zaměřen jednak na procvičení základních kompetencí ovládnutí technologií v tematických celcích a na úrovni potřebné pro výuku ICT na 1. stupni ZŠ, jednak na didaktickou přípravu takové výuky. Cílem je používat technologie při plánování, přípravě, vedení a vyhodnocení vlastní výuky, především výuky informačních technologií.

V rámci předmětu se studenti aktivně seznámí s obsahem vzdělávací oblasti ICT v RVP ZV. Vyzkouší si prakticky didaktickou transformaci vybraných témat (vyhledávání informací, práce s textem, počítač a běžné periferie, komunikace na internetu). Dále si prakticky vyzkouší práci s multimédií - práci se zvukovými, grafickými a video soubory.

Člověk a jeho svět (45 vyučovacích hodin)

Výuka v této vzdělávací oblasti je rozčleněna do 3 předmětů (Prvouka s didaktikou, Vlastivěda s didaktikou a Přírodověda s didaktikou) a zahrnuje:

- Metody a formy práce v předmětu včetně tvorby testů, pracovních listů, přípravy didaktických her a plánování projektů
- Současnou nabídku učebních materiálů a pomůcek
- Mezipředmětové vztahy

- Hodnocení – hodnotící metody
- Praktické ukázky k danému tématu při výuce, způsoby samostatného žákovského objevování a náměty na školní experimenty

Prvouka s didaktikou (5 h)

Předmět seznamuje studenty s cílovým zaměřením vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, očekávanými výstupy pro 1. období ZŠ. Studenti si osvojí základní metody práce učitele, techniky a formy výuky pro vzdělávání v tematických oblastech (a) Místo, kde žijeme; (b) Lidé kolem nás; (c) Lidé a čas; (d) Rozmanitost přírody; (e) Člověk a jeho zdraví.

Vlastivěda s didaktikou (20 h)

V předmětu si studenti osvojí didaktické postupy při výuce zeměpisné, dějepisné i občansko-výchovné části vzdělávací oblasti a bude vybaven poznatky, návyky a dovednostmi k výuce vlastivědy na 1. stupni ZŠ. Se studenty budou probírána témata dle očekávaných výstupů pro 2. období 1. stupně v souladu s tematickými okruhy RVP ZV, například Naše vlast, Evropa a svět, Současnost a minulost v našem životě, Regionální památky, Právo a spravedlnost.

Přírodověda s didaktikou (20 h)

Cílem předmětu je vytvoření vědomostního základu pro výuku přírodovědných bloků se zaměřením na živou i neživou přírodu. Jednotlivé tematické celky zahrnují základní orientaci v systému organismů, problematiku stavby a funkce těl rostlin, hub a živočichů, ekologii a ochranu přírody včetně přehledu vybraných biotopů České republiky s regionálními fenomény a přehledu vybraných zástupců světové flóry a fauny. Důraz je kladen na práci s přírodním materiálem, poznávání živých i neživých přírodnin, ekosystémové pojetí výuky, pozorování a práci s přírodninami se zřetelem na vytváření pozitivního vztahu dětí k živým organismům.

Člověk a zdraví (18 vyučovacích hodin)

Didaktika tělesné výchovy pro mladší školní věk (4 h)

Seznamuje studenty s problematikou vyučování tělesné výchovy na 1. stupni ZŠ. Předmět se zabývá ontogenetickými, vývojovými a psychomotorickými zvláštnostmi žáka mladšího školního věku, předpoklady jedince pro pohybovou činnost, teorii motorického učení a průběhem osvojování pohybových dovedností. Studenti se seznámí se strukturou vyučovacího procesu v oblasti školní TV (strukturou vyučovací jednotky), efektivitou vyučování TV, se zdravotně preventivním pohledem na vyučovací jednotku a se spektrem didaktických řídicích stylů aplikovaných v tělesné výchově na 1. stupni ZŠ.

Pohybová výchova a gymnastika pro mladší školní věk (3 h)

Studenti se seznámí s didaktikou rytmicko-pohybové průpravy, s technikou cvičení s náčiním, zvládnou základní taneční kroky, metodické řady nácviku gymnastických dovedností, záchranu a pomoc při cvičení, osvojí si gymnastické názvosloví.

Pohybové a sportovní hry pro mladší školní věk (3 h)

Obsahem předmětu je teorie a didaktika pohybových her vhodných pro školní TV na 1. stupni. Studenti budou schopni organizovat a řídit vybrané pohybové a sportovní (průpravné) hry.

Atletika pro mladší školní věk (3 h)

Studenti si osvojí metodické řady nácviku atletických dovedností vhodných pro ml. školní věk. Seznámí se s problémovými momenty nácviku.

Plavání pro mladší školní věk (3 h)

Výuka je zaměřena na didaktiku plavání – metodiku nácviku plaveckých způsobů (prsa, kraul, znak), nejčastější chyby a jejich korekci, dopomoc vyčerpanému plavci a prvky záchrany tonoucích.

Výchova ke zdraví (2 h)

Studenti jsou seznámeni s metodami upevňování žádoucích hygienických, stravovacích a dalších zdravotně preventivních návyků (jak předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích). Po absolvování předmětu je student schopen charakterizovat rizikové faktory ovlivňující zdraví – chápe význam rodiny a školy jako významných prvků ovlivňujících zdraví jedince a celé populace.

Umění a kultura (37 vyučovacích hodin)

Hudební výchova (16 h)

Vokální činnosti (4 h)

Výuka je zaměřena k získání znalostí a základních dovedností, potřebných ke správnému používání zpěvního hlasu. Praktická část obsahuje dechová, hlasová a artikulační cvičení pro správné posazení hlasu, jeho znělost podpořenou dechovou oporou. Součástí je koordinace všech činností, které souvisí se zpěvem v mladším školním věku

Součástí výuky je i Hlasová výchova, tj. práce s dětským zpěvním i mluvním hlasem v mladším školním věku ve srovnání se způsobem a možnostmi fungování hlasu u dospělých jedinců. To vše se zřetelem na různé rozsahy hlasů ve zpěvu, jejich odolnost vůči vnějším vlivům, nebo nešetrnému zacházení a také s přihlédnutím k možným počátkům mutace ke konci věkové hranice na 1. st. ZŠ.

Metody nácviku písně – obecné postupy při nácviku písní, vycházející z pěveckých možností kolektivu žáků, které využívá učitel na 1. st. ZŠ pro dosažení estetického znění a kvalitní interpretace zvolené písně – předzpívání učitelem (popř. nahrávka), procvičení rytmu, melodie, textu, zpěv písně z paměti s doprovodem hudebního nástroje a popř. doplněný pohybem.

Hra na nástroj³ (4 h)

V rámci předmětu jsou osvojovány a upevňovány základní dovednosti a návyky v oboru klavírní hry, v případě dříve získaných zkušeností je dále rozvíjena technika nástrojové hry v základních tóninách. Součástí předmětu je hra písní a jejich doprovodů a příprava na využití nástroje v rámci hudebně výchovného procesu (např. při rozezpívání).

Součástí výuky je i intonační výcvik – upevňování a rozvoj hudebních schopností a dovedností prostřednictvím vokálních aktivit založených na správném pochopení a aplikaci tonální a intervalové metody. V oblasti rytmické je pozornost věnována upevňování a zdokonalování rytmické citlivosti.

Získané poznatky jsou využívány k rozvoji melodické, harmonické a rytmické představivosti a hudební paměti.

³ V úvodu studia bude studentům případně doporučeno individuální vzdělávání za účelem dosažení vstupního předpokladu, tj. znalost not, dovednost základního doprovodu lidových i umělých písní pro 1. stupeň ZŠ (T, D, S).

Hudební výchova s didaktikou a vedení sboru (8 h)

Seznámení a získání teoretických znalostí a praktických dovedností k výuce hudební výchovy na prvním stupni základní školy: význam hudby a její funkce v životě člověka, úkoly a obsah hudební výchovy na prvním stupni základní školy, psychologické základy hudební výchovy (hudební vývoj dítěte, hudební schopnosti a nadání), rozvoj hudebních schopností žáků 1. stupně základní školy, didaktické zásady v hudební výchově, vyučovací metody, organizace vyučování, hudebně výchovné systémy – Orff, Kodály, Kabalevskij, Willems, waldorfská pedagogika a pedagogika Montessori, dětská hudební tvořivost - rytmus a hry s rytmem, Instrumentální činnosti - Orffův instrumentář, hudební výchova v mezipředmětových vztazích a předmětových oblastech Jazyk a jazyková komunikace, Matematika, Člověk a jeho svět.

Struktura hodiny hudební výchovy, hudební činnosti, složky hudebního vyučování – rozvíjení všestranných dovedností s tvořivým zapojením žáků – přes rytmické, hlasové, intonační dovednosti k tvořivé práci s říkadlem, melodií, písní s Využitím instrumentálních činností

Součástí jsou i praktické ukázky a nácvik hudebních činností – práce s Orffovým instrumentářem – xylofony, zvonkohry, bubínky, dřívka a další, spojení hudebně- pohybových dovedností s osvojováním rytmu, melodie i harmonie, kreativní možnosti zvukomalby, hudebně- dramatické možnosti, tvorba třídního orchestru – elementární postupy, muzikoterapeutické možnosti hudby – grafomotorika, osvojování učiva, práce s pamětí.

A také Improvizace – volná improvizace s pomocí Orffových nástrojů, kláves, klavíru v pentatonice, dórské tónině, zvukomalba, variace jednoduchého hudebního tématu, improvizací možnosti s použitím základních harmonických funkcí – tonika, dominant a subdominant.

Metodika práce s dětským pěveckým souborem v rámci výuky na 1. stupni ZŠ. Základy dirigování, tempo, dynamika, vyjádření výrazu. Hlasová a intonační příprava. Pěvecký rozsah a vývoj hlasu dětí mladšího školního věku. Využití doprovodu dalších hudebních nástrojů, základy souborové hry. Práce s notovým materiálem, jeho úprava dispozicím souboru, interpreta. Dramaturgie repertoáru, technické zajištění a organizace koncertu, vystoupení.

Výtvarná výchova (16 h)

Modul předmětu výtvarná výchova je podle obsahu rozdělen do tří vzájemně se doplňujících bloků.

Praktická výtvarná činnost (6 h)

Má formu výtvarné dílny, v níž si posluchači prakticky vyzkouší a ověří konkrétní výtvarné aktivity zahrnující plošnou a prostorovou tvorbu. Nedílnou součástí vlastní výtvarné činnosti je reflexe a didaktická analýza jednotlivých úkolů.

Výtvarná výchova s didaktikou (10 h)

Posluchači se seznámí se současným pojetím výtvarného vzdělávání a specifiky výtvarné výchovy na prvním stupni základní školy. Didaktická část se zaměří na přípravu, plánování, realizaci a reflexi vyučovacích jednotek s důrazem na porozumění autentickým hodnotám výtvarného vývoje dítěte. Přehled doporučených forem výtvarných činností, z nichž vybrané budou vyzkoušeny, bude doplněn analýzou ontogeneze dětského výtvarného projevu se zaměřením na žáky mladšího školního věku. Součástí bloku bude seznámení s aktuálně dostupnými odbornými publikacemi, kurikulárními dokumenty, metodicky zaměřenou literaturou a příklady dobré praxe. Zahrnuje možnosti a metody zprostředkování umění ve výtvarné výchově zaměřené na žáky mladšího školního věku.

Dramatická výchova (5 h)

Dramatická výchova s didaktikou (5 h)

Studenti si osvojí základní poznatky z oboru dramatická výchova. Předmět je koncipován jako praktické seznámení provázené teoretickým výkladem. Jeho cílem je motivace ke studiu a získání prvotních poznatků o oboru a uvedení studentů do problematiky. Obsahem je divadelnost a dramatická výchova jako principy umění, života a edukace, dále se dotýká oblasti esteticko-výchovné a oblasti osobnostní a sociální výchovy.

V didaktické části si student rozvíjí schopnosti a dovednosti potřebné k praktickému zvládnutí jednotlivých metod a technik dramatické výchovy. Osvojí si základní poznatky a metodické postupy při vedení dětí v dramatické lekci. Naučí se využívat metody a techniky dramatické výchovy v rámci samostatného předmětu, ale také je bude schopen aplikovat ve výuce jiných předmětů.

Člověk a svět práce (8 vyučovacích hodin)

Pracovní výchova s didaktikou (8 vyučovacích hodin)

Modul se věnuje teoretickým, metodologickým a praktickým otázkám pracovních činností na 1. stupni ZŠ. Seznamuje se současným pojetím technické gramotnosti, technického myšlení a technické tvořivosti a jejich didaktickou transformací do edukačního procesu (převážně do vzdělávací oblasti Člověk a svět práce). Vychází z konstruktivistických přístupů k výuce, přináší přehled nových a netradičních materiálů a technologií a představuje možnosti jejich aktuálního uplatnění na primární škole v rámci pracovních činností. Tento modul může volitelně zahrnovat i prakticky a manuálně zaměřené aktivity.

Pedagogicko-psychologický modul (36 vyučovacích hodin)

Frekventanti si osvojí základní poznatky z oblasti výchovy a vzdělávání žáků na 1. stupni základní školy. Účastníci kurzu zvládnou v rámci přípravy edukačního procesu analyzovat jeho základní prvky ve vztahu ke specifickým vzdělávacím žáků na 1. stupni základní školy. Frekventanti se seznámí s odlišnými pojetími výchovy a vzdělávání na 1. stupni základní školy, a to jak z hlediska pojetí samotné edukace (alternativní vzdělávací koncepce), tak z hlediska vnitřní diferenciacce a individualizace výuky (práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami). Účastníci kurzu se seznámí se základními rozdíly v pojetí výuky v běžné škole a v tzv. malotřídní škole. Osvojí si základní strategie řízení třídy k udržení učebního procesu a kázně a způsoby práce při rozvoji osobnosti a sociálních dovedností žáků. V neposlední řadě budou studentům předložena témata v oblasti orientační diagnostiky a detekce rizikového chování.

Vývojová psychologie (6 h)

V předmětu jsou probírána hlavní témata vývojové psychologie se zaměřením na kognitivní vývoj předškolního dítěte a žáka na 1. stupni ZŠ – vývoj myšlení, vývoj řeči, mimointelektové předpoklady pro zahájení a plnění povinné školní docházky a také sociální vývoj předškolního dítěte a žáka na 1. stupni ZŠ – morální vývoj, vývoj vztahů, roli školáka. Dále se studenti seznámí s faktory podmiňujícími vývoj lidské psychiky a s významem předškolní a školní výchovy a pobytu mezi vrstevníky.

Psychodidaktika (6 h)

Předmět seznamuje studenty na základě praktických ukázek (např. videozáznamy z výuky, analýzy žakovských prací aj.) provázanost mezi teorií vyučování a psychologii učení. Student je veden

k uvědomění si možnosti aplikace poznatků z obecné didaktiky, psychologie učení a kognitivní psychologie do praxe. Ve výuce bude zdůrazněn činnostní princip a využití výukového materiálu tak, aby se žákům učení usnadnilo.

Teorie výchovy (4 h)

Studenti budou informováni o možnostech humanizace školy a inovacích ve vzdělávání, budou jim poskytnuty informace o alternativních vzdělávacích koncepcích (Montessori, Waldorf, Dalton aj. s důrazem na utváření hodnot a postojů, svobodu ve výchově a budování autority učitele.

Dítě a školní docházka (6 h)

V předmětu budou studenti seznámeni se základními pojmy v souvislosti s povinnou školní docházkou, zápisem do 1. ročníku ZŠ, školní zralostí, školní připraveností, odkladem školní docházky aj. Seznámí se s intelektovými (rozumové schopnosti) i mimointelektovými faktory (percepce, pozornost, paměť, grafomotorika, vizuomotorika), důležitými pro čtení, psaní a počítání. Studenti získají kompetence v provádění orientační diagnostiky a získají přehled o poskytování služeb v oblasti pedagogicko-psychologické diagnostiky, např. PPP aj. Témata budou provázena praktickými ukázkami.

Klima třídy (6 h)

Předmět se tematicky věnuje sociálnímu klimatu školní třídy a souvisejícím pojmům. Vysvětluje proces utváření třídního klimatu jejími aktéry, především žáky a učitelem, a předkládá praktické aktivity a hry vedoucí k podpoře zdravého třídního kolektivu. Dále informuje o možnostech zkoumání klimatu třídy a uvádí stručný přehled výsledků výzkumů v této problematice.

Problematika společného vzdělávání (8 h)

Studenti budou seznámeni s možností vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných v běžné škole, se zásadami uplatňování diferencovaného a individualizovaného přístupu k žákům, možnostmi inkluze a integrace, tvorbou individuálních vzdělávacích plánů, vzděláváním zdravotně postižených, zdravotně a sociálně znevýhodněných a nadaných žáků.

Cílem předmětu je připravit studenta na výchovu a vzdělávání žáků s různým postižením (tělesným, smyslovým, komunikačním, mentálním) v rámci jejich integrace do běžných tříd základní školy. Studenti se seznámí se základními charakteristikami a projevy vybraných druhů vývojových postižení u dětí mladšího školního věku. Získají informaci o aktuálních podpůrných opatřeních nezbytných pro edukaci žáka s různým postižením a poruchami učení a chování na 1. stupni základní školy. Součástí výuky jsou obecná doporučení pro podporu vzdělávání žáka s postižením, metody edukace i seznámení s pomůckami, technickými prostředky a odkazy na zařízení zabývající se danou problematikou.

Reflektovaná praxe (15 vyučovacích hodin)

Reflektovanou praxi si student zajistí v místě bydliště. V rámci této praxe je povinen vést pedagogický deník, obsahující přípravy odučených hodin a jejich reflexe, který bude předložen a konzultován s didaktikem 1. stupně ZŠ.

Studijní plán Rozšiřující studium učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Povinné předměty						
Kat./Zkr.	Název předmětu	Kred.	Rozsah Př+Cv+Se	Zp.zak.	Roč.	Sem.
KPV/R1ATR	Atletika pro mladší školní věk	-	0+3S+0	Zp	1	Z/L
KPV/R1CZJ	Cizí jazyk pro mladší školní věk	-	0+10S+0	Klz	1	Z/L
KPV/R1DRD	Dramatická výchova s didaktikou	-	0+5S+0	Zp	1	Z/L
KPV/R1HHN	Hra na nástroj	-	0+4S+0	Klz	1	Z/L
KPV/R1LIT	Literatura pro děti	-	0+8S+0	Zp	1	Z/L
KPV/R1MAT	Souhrn matematických disciplín I, II	-	0+10S+0	Klz	1	Z/L
KPV/R1PDI	Psychodidaktika	-	0+6S+0	Zp	1	Z/L
KPV/R1POG	Pohybová vých. a gymnastika pro mladší školní věk	-	0+3S+0	Zp	1	Z/L
KPV/R1PVY	Vývojová psychologie	-	0+6S+0	Klz	1	Z/L
KPV/R1SCJ	Souhrn jazyk. disciplín pro 1. st. I, II	-	0+8S+0	Klz	1	Z/L
KPV/R1SHR	Pohybové a sportovní hry pro mladší školní věk	-	0+3S+0	Zp	1	Z/L
KPV/R1VCI	Vokální činnosti	-	0+4S+0	Zp	1	Z/L
KPV/R1XVV	Praktická výtvarná činnost	-	0+6S+0	Zp	1	Z/L
KPV/R11CP	Prvopočáteční čtení a psaní	-	0+10S+0	Zk	1	Z/L
KPV/R1CJD	Didaktika českého jazyka	-	0+10S+0	Zk	2	Z/L
KPV/R1CZD	Didaktika cizího jazyka	-	0+8S+0	Zk	2	Z/L
KPV/R1HVD	Hudební výchova s didaktikou a vedení sboru	-	0+8S+0	Klz	2	Z/L
KPV/R1MD	Didaktika matematiky	-	0+16S+0	Zk	2	Z/L
KPV/R1PD1	Přírodověda s didaktikou	-	0+10S+0	Zp	2	Z/L
KPV/R1PLV	Plavání pro mladší školní věk	-	0+3S+0	Zp	2	Z/L
KPV/R1SPV	Problematika společného vzdělávání	-	0+8S+0	Klz	2	Z/L
KPV/R1VD1	Vlastivěda s didaktikou	-	0+10S+0	Zp	2	Z/L
KPV/R1VVD	Výtvarná výchova s didaktikou	-	0+10S+0	Klz	2	Z/L
KPV/R1DAD	Dítě a školní docházka	-	0+6S+0	Zp	3	Z/L
KPV/R11KT	Informační a komunikační technologie	-	0+8S+0	Zp	3	Z/L
KPV/R1KLT	Klíma třídy	-	0+6S+0	Zp	3	Z/L
KPV/R1LID	Didaktika slohu a literatury	-	0+10S+0	Zk	3	Z/L
KPV/R1PD2	Přírodověda s didaktikou	-	0+10S+0	Zk	3	Z/L
KPV/R1PRD	Didaktika prvouky	-	0+5S+0	Klz	3	Z/L
KPV/R1PVD	Pracovní výchova s didaktikou	-	0+8S+0	Klz	3	Z/L
KPV/R1RPX	Reflektovaná praxe	-	0+15+0	Zp	1-3	Z/L
KPV/R1RT	Rétorika	-	0+3+0	Zp	3	Z/L
KPV/R1TEV	Teorie výchovy	-	0+4S+0	Zp	3	Z/L
KPV/R1TVD	Didaktika tělesné výchovy pro mladší školní věk	-	0+4S+0	Klz	3	Z/L
KPV/R1VD2	Vlastivěda s didaktikou	-	0+10S+0	Zk	3	Z/L
KPV/R1VYZ	Výchova ke zdraví	-	0+2S+0	Zp	3	Z/L
KPV/R1ZP	Závěrečná práce	-	0+0+0	Zp	3	Z/L

Odborná rozprava a závěrečná práce						
Kat./Zkr.	Název předmětu	Kred.	Rozsah Př+Cv+Se	Zp.zak.	Roč.	Sem.
KPV/R1OZP	Obhajoba závěrečné práce	-	0+0+0	Zp	3	Z/L
KPV/R1ZZK	Závěrečná zkouška	-	0+0+0	Zv	3	Z/L